

Zorg door de fysiotherapeut

Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn, Jaarcijfers 2021 en trendcijfers
2018-2021

Renee Veldkamp
Willemijn Meijer

NIVEL
Kennis voor betere zorg

Het Nivel levert kennis om de gezondheidszorg in Nederland beter te maken. Dat doen we met hoogwaardig, betrouwbaar en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar thema's met een groot maatschappelijk belang. 'Kennis voor betere zorg' is onze missie. Met onze kennis dragen we bij aan het continu verbeteren en vernieuwen van de gezondheidszorg. We vinden het belangrijk dat mensen in staat zijn om deel te nemen aan de samenleving. Ons onderzoek draait uiteindelijk om de vraag hoe we de zorg voor de patiënt kunnen verbeteren. Alle onderzoeken publiceert het Nivel openbaar, dat is statutair vastgelegd.

December 2022

ISBN 978-94-6122-784-3

030 272 97 00

nivel@nivel.nl

www.nivel.nl

© 2022 Nivel, Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT

Gegevens uit deze uitgave mogen worden overgenomen onder vermelding van Nivel en de naam van de publicatie. Ook het gebruik van cijfers en/of tekst als toelichting of ondersteuning in artikelen, boeken en scripties is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Voorwoord

Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn verzamelt continu gegevens over gezondheid en zorg in de eerste lijn. Resultaten hiervan worden gepresenteerd op www.nivel.nl/zorgregistraties. De informatie op deze website geeft onder andere antwoord op de vraag welke gezondheidsproblemen in Nederland voorkomen, welke zorg wordt verleend en wat de kwaliteit van deze zorg is. Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn wordt uitgevoerd door het Nivel met financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Een uitgebreide beschrijving van het project vindt u op onze website (<https://www.nivel.nl/nl/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn>).

Dit rapport bevat de gegevens zoals gepubliceerd op de website, over de zorg voor patiënten door fysiotherapeuten in de eerste lijn in het kalenderjaar 2021. Trendcijfers worden (indien beschikbaar) gepresenteerd over de periode 2018-2021. Het is voor externe partijen mogelijk een gegevensaanvraag te doen. Dit kan via de website: <https://www.nivel.nl/nl/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn/gegevens-aanvragen>.

Wij danken de deelnemende zorgverleners voor hun inzet en het aanleveren van gegevens.

De auteurs

Inhoud

Voorwoord	3	
Samenvatting	5	
1	Introductie	6
1.1	Doel van het rapport	6
1.2	Vraagstellingen	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Patiëntkenmerken	8
2.1	Wat valt op?	8
2.2	Geslacht en leeftijd	8
3	Prestatiecodes	9
3.1	Wat valt op?	9
3.2	Prestatiecodes	9
4	Nieuw gestarte zorg	10
4.1	Wat valt op?	10
4.2	Aantal nieuwe behandel episodes en wijze van toegang	10
4.3	Gezondheidsproblemen van nieuwe behandel episodes	13
5	Afgesloten zorg	15
5.1	Wat valt op?	15
5.2	Aantal afgesloten episodes en omvang van de behandelingen	15
5.3	Meetinstrumenten	19
5.4	Reden einde zorg	20
5.5	Behandelresultaat	22
6	Verantwoording	23
6.1	Inhoud gegevensverzameling	23
6.2	Wijze van gegevensverzameling	23
6.3	Kwaliteitscontrole	24
6.4	Omvang gegevensverzameling	24
6.5	Representativiteit	24
7	Referenties	26

Samenvatting

Dit rapport bevat cijfers over het zorggebruik van 750.209 patiënten die in 2021 zijn behandeld in 420 fysiotherapiepraktijken die deelnemen aan Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn.

Patiëntkenmerken

- Van de patiënten bij de fysiotherapeut is 59 procent vrouw.
- De gemiddelde leeftijd van de patiënten is ruim 48 jaar.
- Het gemiddelde aantal patiënten per praktijk lijkt weer hersteld in 2021 na een forse daling in 2020.

Prestatiecodes

- 68 procent van de behandelingen betreft een zitting reguliere fysiotherapie
- Het gemiddelde aantal prestatiecodes per praktijk lijkt weer hersteld in 2021 na een daling in 2020.

Nieuw gestarte zorg

- In 2021 lag het gemiddelde aantal nieuwe behandel episodes per praktijk hoger dan in 2020.
- In 2021 was voor bijna een derde van de patiënten de tijd tussen het begin van de klacht en het eerste bezoek aan de fysiotherapeut langer dan drie maanden.
- In 2021 was het aantal nieuwe behandel episodes waarbij mensen op eigen initiatief naar de fysiotherapeut gaan (DTF) bijna 71 procent.
- Het grootste deel van de top 10 aandoeningen van de nieuwe behandel episodes betreft, net als in voorgaande jaren, spier-, pees- en fascie-aandoeningen aan de wervelkolom, schouder, knie en bekkenregio. Nieuwkomer in de top 10 betreft de fysiotherapeutische herstellzorg na COVID-19.

Afgesloten zorg

- Het gemiddeld aantal afgesloten behandel episodes per praktijk is in 2021 sterk gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. De zorgomvang (aantal behandelingen en duur van de behandeling) is in 2021 iets gedaald ten opzichte van 2020, maar nog steeds hoger dan in de jaren daarvoor.
- Patiënten met een chronische aandoening hebben gemiddeld bijna 5 keer zoveel behandelingen en een bijna 3 keer zo lange behandelduur als patiënten zonder chronische aandoening.
- Bij ruim 95% van de afgesloten behandel episodes is het gebruik van ten minste één meetinstrument tijdens de behandeling geregistreerd. De 'Patiënt Specifieke Klachten Lijst' was het meest gebruikte meetinstrument.
- Vergelijkbaar met voorgaande jaren, werd in 2021 de behandeling bij vier van de vijf patiënten beëindigd omdat de patiënt was uitbehandeld.
- In 2021 werd in 89 procent van de afgesloten behandel episodes waarin het behandelresultaat geregistreerd was, het behandel doel bereikt.

1 Introductie

Fysiotherapie is een paramedische discipline die zich vooral richt op de behandeling van klachten aan het steun- en bewegingsapparaat. De fysiotherapeut komt in beeld als bewegen niet meer vanzelfsprekend is: bij dreigende of bestaande gezondheidsproblemen die te relateren zijn aan het bewegend functioneren. Fysiotherapie ondersteunt bij het in beweging komen en blijven, op een manier die past bij de invulling die de patiënt aan het persoonlijk leven wil geven. Fysiotherapie is daarmee een specialistische professie met bewegend functioneren als expertisegebied, en biedt ondersteuning op maat bij het stimuleren, hervinden, behouden en/of optimaliseren van het bewegend functioneren. De fysiotherapeut houdt hierbij rekening met de behoeften, de mogelijkheden en het gezondheidsgedrag van de unieke mens, in zijn/haar eigen leefomgeving (KNGF, 2021). Voor de behandeling van klachten maken fysiotherapeuten gebruik van verschillende lichaamsgerichte, bewegingsgerichte en beweeggedragsmatige interventies zoals oefentherapie, mobilisaties van gewrichten en coaching en advies. Fysiotherapie is een beschermd beroep volgens de Wet BIG (artikel 3). Dit betekent dat een fysiotherapeut de 4-jarige HBO-studie moet hebben afgerond om een BIG-registratie te verkrijgen en het beroep te kunnen uitoefenen.

1.1 Doel van het rapport

Dit rapport geeft inzicht in de patiëntpopulatie die de fysiotherapeut bezoekt en geregistreerde zorg in de fysiotherapiepraktijk. Het bevat cijfers over het zorggebruik van 750.209 patiënten die in 2021 zijn behandeld in 420 fysiotherapiepraktijken die deelnemen aan Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn.

1.2 Vraagstellingen

De volgende vragen worden in dit rapport beantwoord:

- Wat zijn kenmerken van patiënten die worden behandeld door de fysiotherapeut?
- Hoeveel mensen komen er via een verwijzing bij de fysiotherapeut en hoeveel via directe toegankelijkheid?
- Wat is het zorggebruik van patiënten bij de fysiotherapeut?
- Wat zijn de meest voorkomende gezondheidsproblemen die de fysiotherapeut behandelt?
- Welke meetinstrumenten gebruiken fysiotherapeuten tijdens behandelingen?
- Wat is het resultaat van de behandeling?

1.3 Leeswijzer

Dit rapport over het jaar 2021 heeft eenzelfde opbouw als de rapporten over de jaren 2019 en 2020. De inhoud en omvang van de zorg wordt beschreven op niveau van behandel episodes, en niet beperkt tot consulten in een specifiek kalenderjaar. Een behandel episode is hierbij gedefinieerd als: 'de periode tussen het eerste en laatste moment dat de patiënt voor een bepaald gezondheidsprobleem de fysiotherapeut consulteert'. Een behandel episode omvat onder andere

informatie over het gezondheidsprobleem van de patiënt, het aantal contacten en de meetwaarden die tijdens de behandeling zijn vastgelegd.

In de jaren voor 2019 werden de jaarcijfers uitsluitend berekend over de consulten van het betreffende kalenderjaar. In de rapportages vanaf 2019 is ervoor gekozen om over de gehele behandelingsperiode van de behandelingsperiodes die in het kalenderjaar voorkomen te rapporteren, dus ook als ze eerder gestart zijn. Zo is de omvang van de zorg in dit rapport beschreven op basis van behandelingsperiodes die in 2021 zijn afgerond, maar die dus in eerdere jaren gestart kunnen zijn. Dit geeft een realistischere weergave van de praktijk vergeleken met jaarrapportages van voor 2019. Naast de geregistreerde reguliere fysiotherapie zijn ook specialisaties zoals kinderfysiotherapie en oedeemfysiotherapie meegenomen in de berekening van de jaarcijfers. Vanwege deze wijzigingen ten opzichte van rapportages voor het jaar 2019 zijn de cijfers in deze rapportage niet meer te vergelijken met eerder gepubliceerde jaarrapportages, maar enkel met de jaarrapportages vanaf 2019.

Om vanaf het invoeren van deze nieuwe methodiek in de jaarrapportage van 2019 toch trends te kunnen weergeven zijn in dat rapport ook de cijfers van de jaren 2016 tot 2018 volgens de nieuwe methode berekend en weergegeven. Deze cijfers zijn met terugwerkende kracht bepaald op basis van een praktijkselectie van 2019. Het gevolg is dat voor de jaren tot 2019 wel gerapporteerd kan worden op hoeveel patiënten de cijfers zijn gebaseerd maar geen gemiddeldes per praktijk kunnen worden berekend. In de huidige jaarrapportage geldt dit nog voor de cijfers van 2018. Vanaf 2019 zijn de berekende cijfers gebaseerd op de selecties van het betreffende rapportagejaar.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van alle patiënten beschreven met ten minste één geregistreerd consult in 2021. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van alle gebruikte prestatiecodes in het kalenderjaar. Hoofdstuk 4 beschrijft de nieuw gestarte zorg in 2021 en in hoofdstuk 5 wordt op basis van alle in 2021 afgesloten behandelingsperiodes de omvang en de evaluatie van de zorg beschreven. In hoofdstuk 6 is de verantwoording van de cijfers beschreven. Hier wordt meer informatie gegeven over de manier waarop de data is verzameld en over de aantallen waarop de cijfers zijn gebaseerd.

2 Patiëntkenmerken

2.1 Wat valt op?

- Het gemiddelde aantal patiënten per praktijk lijkt weer hersteld in 2021 na een forse daling in 2020.
- Van de patiënten bij de fysiotherapeut is 59 procent vrouw.
- De gemiddelde leeftijd is met ruim 48 jaar gelijk gebleven aan de twee voorgaande jaren.

2.2 Geslacht en leeftijd

Voor 2021 is informatie beschikbaar van 750.209 patiënten. Zie tabel 2.1 voor de patiëntkenmerken over de jaren 2018 tot 2021. De sterke stijging in het totaal aantal patiënten is deels te verklaren door een stijging in het aantal deelnemende praktijk. In het jaar 2021 waren er gemiddeld 1786 patiënten per praktijk. Dus er was ook in het gemiddelde aantal patiënten per praktijk een sterke stijging in 2021 ten opzichte van het jaar 2020 en een lichte stijging vergeleken met 2019. Het gemiddelde aantal patiënten per praktijk lijkt daarmee, na een forse daling in 2020, in 2021 weer hersteld. Dit is waarschijnlijk grotendeels te verklaren met de COVID-19 pandemie waardoor de fysiotherapeutische zorg een periode gesloten was en daarna ook maar langzaam herstelde (*Kruisselbrink et al., 2020*). Overeenkomend met voorgaande jaren is de meerderheid van de patiënten vrouw (59 procent). Daarnaast is ook de gemiddelde leeftijd van de patiënten die door een fysiotherapeut werden behandeld redelijk stabiel rond 48,5 jaar. Patiënten in de leeftijdscategorie 40-59 jaar vormen met een derde de grootste groep.

Tabel 2.1 Geslacht en leeftijd van patiënten behandeld door de fysiotherapeut, 2018-2021

		2018	2019	2020	2021
Geslacht	Mannen	40,5	42,4	40,7	40,9
	Vrouwen	59,5	57,6	59,3	59,1
Leeftijdscategorie	0-1 jaar	1,0	0,5	0,8	1,0
	2-3 jaar	0,2	0,2	0,2	0,2
	4-5 jaar	0,1	0,2	0,3	0,3
	6-11 jaar	1,4	1,8	2,2	1,9
	12-17 jaar	5,0	4,9	4,6	4,4
	18-39 jaar	24,1	26,8	26,2	26,4
	40-59 jaar	32,5	34,0	32,7	32,5
	60-79 jaar	27,6	25,9	27,0	27,3
>80 jaar	8,0	5,6	6,1	6,0	
Gemiddelde leeftijd		50,1	48,3	48,6	48,7
Totaal aantal patiënten		55.483	355.427	328.641	750.209
Totaal aantal praktijken		-	216	300	420
Gemiddeld aantal patiënten per praktijk		-	1645	1095	1786

3 Prestatiecodes

3.1 Wat valt op?

- Het overgrote deel van de behandelingen betreft een zitting reguliere fysiotherapie.
- Het gemiddelde aantal prestatiecodes per praktijk lijkt weer hersteld in 2021 na een daling in 2020.

3.2 Prestatiecodes

Voor 2021 is informatie beschikbaar over 6.258.472 prestatiecodes. De reguliere zittingen vormden in 2021, net als voorgaande jaren, het grootste deel van de uitgevoerde verrichtingen (zie tabel 3.1). Het totaal aantal prestatiecodes is deels gestegen door een groter aantal deelnemende praktijken. Gemiddeld waren er in het jaar 2021 14.901 prestatiecodes per praktijk. Dus ook in het gemiddelde aantal prestatiecodes per praktijk was er een sterke stijging ten opzichte van het jaar 2020 en ook een stijging vergeleken met 2019. Het gemiddelde aantal prestatiecodes per praktijk lijkt daarmee, na een daling in 2020, in 2021 weer hersteld.

Tabel 3.1 Percentages van totaal aantal zittingen naar prestatie 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Screening	0,0	0,0	0,0	0,0
Intakes en onderzoeken bij directe toegang	0,0	0,0	0,0	0,0
Intakes en onderzoeken na verwijzing	2,2	2,5	2,3	2,6
Screenings, intake en onderzoek gecombineerd bij directe toegang	4,5	7,5	6,4	6,8
Lange zittingen	1,4	0,8	0,9	0,9
Groepszittingen	3,6	3,3	2,6	2,7
Eenmalige zitting fysiotherapie	0,0	0,0	0,0	0,0
Reguliere zittingen fysiotherapie	73,3	67,8	69,0	68,1
Manuele therapie	7,3	11,0	9,2	10,1
Kinderfysiotherapie	2,6	2,4	3,3	3,1
Oedeemfysiotherapie	1,9	1,5	1,8	1,8
Bekkenfysiotherapie	0,9	1,3	1,5	1,5
Psychosomatische fysiotherapie	0,5	0,6	0,8	0,9
Geriatrische fysiotherapie	1,3	1,0	1,6	1,6
Overige prestatiecodes	0,3	0,3	0,5	0,1
Totaal aantal zittingen	1.332.319	2.517.996	2.773.885	6.258.472
Gemiddeld aantal prestaties per praktijk	-	11.657	9246	14.901

4 Nieuw gestarte zorg

4.1 Wat valt op?

- In 2021 waren er gemiddeld 1780 nieuwe behandel episodes per praktijk. In 2021 en 2019 lag het gemiddelde aantal nieuwe behandel episodes per praktijk hoger dan in 2020.
- In 2021 was voor bijna een derde van de patiënten de tijd tussen het begin van de klacht en het eerste bezoek aan de fysiotherapeut langer dan drie maanden.
- Het aantal nieuwe behandel episodes waarbij mensen op eigen initiatief naar de fysiotherapeut gaan (DTF) is met bijna 71 procent gelijk gebleven aan het percentage in 2020.
- Kinderen en ouderen komen het vaakst via verwijzing bij de fysiotherapeut. De meeste verwijzingen waren via de huisarts.
- Het aandeel screenings dat als 'niet pluis' werd bestempeld door de fysiotherapeut bij patiënten die via DTF kwamen, was in 2021 slechts 0,9 procent.
- Het grootste deel van de top 10 aandoeningen van de nieuwe behandel episodes betreft, net als in voorgaande jaren, spier-, pees- en fascia-aandoeningen aan de wervelkolom, schouder, knie en bekkenregio.
- Nieuwkomer in de top 10 aandoeningen van nieuwe behandel episodes in 2021 betreft de fysiotherapeutische herstellzorg na COVID-19.
- In 2021 betrof 16,4 procent van de nieuwe behandel episodes een klacht met een recidiverend karakter.
- Bij 66 procent van de nieuwe behandel episodes in 2021 werd een volledig herstel van de patiënten verwacht.

4.2 Aantal nieuwe behandel episodes en wijze van toegang

4.2.1 Nieuwe behandel episodes

Voor 2021 is informatie beschikbaar van 747.455 nieuwe behandel episodes. De sterke stijging in het totaal aantal nieuwe behandel episodes ten opzichte van voorgaande jaren is te verklaren door een toename in het aantal praktijken dat deelneemt aan Nivel Zorgregistraties. Gemiddeld waren er 1780 nieuwe behandel episodes per praktijk in 2021. Dus ook als we naar het gemiddelde aantal nieuwe behandel episodes per praktijk kijken, is dit een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. In 2019, het jaar voor de COVID-19 pandemie, waren er gemiddeld 1523 nieuwe behandel episodes per praktijk. In 2020 waren er, waarschijnlijk vanwege de maatregelen rondom COVID-19, gemiddeld maar 1066 nieuwe behandel episodes per praktijk.

Nadere uitleg

De inhoud en omvang van de zorg wordt bekeken op niveau van behandel episodes. Bij de start van een behandeling wordt er een diagnose genoteerd en wordt er geregistreerd of de patiënt via directe toegang of verwijzer komt, hoe lang de klachten al bestaan en of het om een recidief gaat. In de jaarcijfers zal deze informatie per kalenderjaar gepresenteerd worden over de behandel episodes die in dat kalenderjaar zijn gestart en waarover de informatie beschikbaar is.

4.2.2 Duur van het gezondheidsprobleem

In 2021 zat er, net als in 2020, voor bijna een derde van de patiënten langer dan 3 maanden tussen het ontstaan van een klacht en het eerste bezoek aan een fysiotherapeut (zie tabel 4.1). In 2020 daalde het aandeel patiënten dat binnen 2 weken naar de fysiotherapeut ging ten opzichte van 2019, deze daling zette licht door in 2021. In de afgelopen jaren is er een wijziging opgetreden in de registratie van de duur van het gezondheidsprobleem: de tijd tussen het ontstaan van een klacht en het eerste bezoek aan de fysiotherapeut. In het jaarrapport van 2020 werd deze indeling voor het eerst gepresenteerd. De cijfers van 2019 zijn toen opnieuw berekend en komen daarom niet overeen met het jaarrapport van 2019.

Tabel 4.1 Duur van het gezondheidsprobleem voorafgaand aan de behandeling bij de fysiotherapeut (% nieuwe behandel episodes), 2019-2021

	2019	2020	2021
Niet vastgelegd	6,7	6,8	6,6
0-2 weken	35,9	27,9	26,3
3-12 weken	31,8	34,1	35,1
>3 maanden	25,6	31,2	32,0
Aantal nieuwe behandel episodes^a	264.641	305.230	743.454

^a Aantal nieuwe behandel episodes waarvoor de duur van het gezondheidsprobleem bekend was

4.2.3 Wijze van toegang

Het aandeel mensen dat in 2021 op eigen initiatief naar de fysiotherapeut ging is gelijk gebleven. Waar tot aan 2019 een stijgende lijn in het aandeel mensen dat op eigen initiatief naar de fysiotherapeut gaat te zien was (zie ook *van den Dool en Meijer, 2021* en *Veldkamp, Kruisselbrink en Meijer, 2022*), lijkt dit aandeel nu te stabiliseren rondom 71 procent. Een overzicht van de wijze van toegang uitgesplitst naar geslacht en leeftijd is weergegeven in tabel 4.2. Kinderen tot en met 11 jaar en zestigplussers gaan relatief vaker via verwijzing naar de fysiotherapeut dan de andere leeftijdsgroepen. Voor kinderen tot en met 11 jaar lijkt er een stijgende trend van 2018 naar 2021 in het aantal kinderen dat via verwijzing bij de fysiotherapeut komt.

Tabel 4.2 Wijze van toegang uitgesplitst naar leeftijd en geslacht (% nieuwe behandel episodes) 2018-2021

	2018		2019		2020		2021	
	verwijzing	DTF	verwijzing	DTF	verwijzing	DTF	verwijzing	DTF
Totaal	32,3	67,7	28,1	71,9	29,4	70,6	29,3	70,7
Geslacht								
Mannen	31,1	68,9	27,3	72,7	28,9	71,1	28,6	71,4
Vrouwen	33,1	66,9	28,7	71,3	29,8	70,2	29,8	70,2
Leeftijdscategorie								
0 t/m 11 jaar	27,0	72,9	32,9	67,1	40,3	59,7	40,7	59,3
12 t/m 17 jaar	22,6	77,4	21,8	78,2	23,7	76,3	22,9	77,1
18 t/m 39 jaar	21,6	78,4	18,0	82,0	18,1	81,9	18,3	81,7
40 t/m 59 jaar	28,0	72,0	24,2	75,8	25,0	75,0	25,5	74,5
60 jaar en ouder	46,0	54,0	42,0	58,0	43,2	56,8	41,9	58,1
Aantal nieuwe	46.103		279.814		317.515		746.956	

^a Aantal nieuwe behandel episodes waarvoor de wijze van toegang bekend was. Kan lager liggen voor de subcategorieën geslacht en leeftijd.

4.2.4 Soort verwijzer

Van de nieuwe behandel episodes in 2021 waarbij patiënten via een verwijzing bij de fysiotherapeut kwamen, kwam 61 procent via een verwijzing van de huisarts en 28,5 procent via een verwijzing van een medisch specialist (zie tabel 4.3).

Tabel 4.3 Soort verwijzer van patiënten die op verwijzing bij de fysiotherapeut zijn gekomen (% nieuwe behandel episodes), 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Huisarts	72,2	63,3	63,8	61,1
Medisch specialist	22,6	26,1	31,2	28,5
Overige	5,2	10,6	5,0	10,4
Aantal nieuwe behandel episodes^a	13.211	64.976	77.538	201.922

^a Aantal nieuwe behandel episodes van patiënten die via verwijzing bij de fysiotherapeut zijn gekomen en waarvoor type verwijzer bekend was.

4.2.5 Conclusie Screening

In 2021 was het aantal nieuwe behandel episodes waarbij screening niet pluis was en patiënten werden terugverwezen naar de huisarts slechts 0,9 procent. Hiermee zet de grote daling die hierin te zien was van 2019 naar 2020 door in 2021 (zie tabel 4.4). Er is geen duidelijke verklaring voor deze daling.

Tabel 4.4 Conclusie screening van patiënten die via DTF bij de fysiotherapeut zijn gekomen (% nieuwe behandel episodes), 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Pluis	93,1	88,5	98,6	99,1
Niet Pluis	6,9	11,5	1,4	0,9
Aantal nieuwe behandel episodes^a	35.041	266.859	208.980	525.257

^a Aantal nieuwe behandel episodes van patiënten die via DTF bij de fysiotherapeut zijn gekomen en waarvoor conclusie screening bekend was.

4.3 Gezondheidsproblemen van nieuwe behandel episodes

4.3.1 Top 10 DCSPH codes

De gezondheidsproblemen waarmee patiënten bij de fysiotherapeut komen worden gecodeerd volgens de Diagnose Code Systematiek Paramedische Hulp (DCSPH). Een diagnosecode is samengesteld uit vier cijfers die respectievelijk de volgende betekenis hebben: 1) hoofdgroep lichaamslokalisatie, 2) subgroep lichaamslokalisatie, 3) hoofdgroep pathologie en 4) subgroep pathologie.

Het grootste deel van de top 10 betreft, net als in voorgaande jaren (*van den Dool en Meijer, 2021* en *Veldkamp, Kruisselbrink en Meijer, 2022*), spier-, pees- en fascie-aandoeningen aan de wervelkolom, schouder, knie en bekkenregio (tabel 4.5). Hierbij staan de spier-, pees- en fascie-aandoeningen aan de lumbale wervelkolom, waaronder ook lage rugpijn valt, op 1. Opvallend is dat er in 2021 twee nieuwe gezondheidsproblemen in de top 10 staan die er in eerdere jaren nog niet in stonden, namelijk herstelzorg na COVID-19 (DCSPH 9363) en spier-, pees- en fascie-aandoeningen aan de heup (DCSPH 6226).

Tabel 4.5 Top 10 gezondheidsproblemen (DCSPH-code) in 2021 van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% nieuwe behandel episodes).

Positie	Code	Omschrijving DCSPH-code	%
1	3426	Lumbale wervelkolom; Spier-, pees en fascie aandoeningen	8,3
2	3026	Cervicale wervelkolom; Spier-, pees en fascie aandoeningen	5,6
3	3126	Cervico-thoracale wervelkolom; Spier-, pees en fascie aandoeningen	5,1
4	4026	Art. humeri (inclusief weke delen); Spier-, pees en fascie aandoeningen	4,8
5	7026	Art. genus (inclusief patella en weke delen); Spier-, pees en fascie aandoeningen	4,1
6	3226	Thoracale wervelkolom; Spier-, pees en fascie aandoeningen	3,1
7	3526	Lumbo-sacrale wervelkolom; Spier-, pees en fascie aandoeningen	2,9
8	6026	Bekkenregio (inclusief gluteaalstreek); Spier-, pees en fascie aandoeningen	2,5
9	9363	Gegeneraliseerd; COVID-19	2,3
10	6226	Art. coxae (inclusief weke delen); Spier-, pees en fascie aandoeningen	1,8
Aantal nieuwe behandel episodes^a			742.420

^a Aantal nieuwe behandel episodes waarvan een DCSPH-code bekend was in de database van 2021.

4.3.2 Recidiviteit

Een klacht wordt als recidief gezien wanneer de therapeut in het systeem vastlegt dat er sprake is van een recidiverende klacht of wanneer de klacht optreedt na een klachtenvrije periode van tenminste vier weken en ten hoogste twee jaar t.o.v. een eerdere episode met dezelfde DCSPH-code. In 2021 betrof 16,4% van de nieuwe behandel episodes een klacht met een recidiverend karakter (tabel 4.6). Dit is vergelijkbaar met 2019 en 2020.

Tabel 4.6 Recidivering gezondheidsprobleem van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% nieuwe behandel episodes), 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Nee	89,1	81,8	81,6	83,7
Ja	10,9	18,2	18,4	16,4
Aantal nieuwe behandel episodes^a	49.001	328.926	319.653	747.422

^a Aantal nieuwe behandel episodes waarvan het bekend is of het een recidief gezondheidsprobleem betrof.

4.3.3 Prognose herstel

Bij aanvang van de behandeling bepalen fysiotherapeuten de prognose voor herstel van de klacht waarmee een patiënt komt. In 2021 verwachtten de fysiotherapeuten bij ruim 66 procent van de nieuwe behandel episodes dat patiënten volledig van de klacht zouden herstellen (zie tabel 4.7). In tegenstelling tot eerdere rapportages zijn de percentages alleen berekend op basis van het totaal aantal nieuwe behandel episodes waarvan de prognose gerapporteerd was en zijn nieuwe behandel episodes waarbij de prognose voor herstel ontbreekt buiten beschouwing gelaten. De percentages voor voorgaande jaren zijn opnieuw berekend.

Tabel 4.7 Prognose herstel gezondheidsprobleem van patiënten behandeld door de fysiotherapeut (% nieuwe behandel episodes), 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Volledig Herstel	68,5	69,2	68,4	66,2
Reductie van klachten	25,7	19,5	23,7	27,9
Stabilisatie, handhaven of verminderen van progressie	4,7	5,5	6,0	5,0
Niet te bepalen	1,1	5,7	1,9	0,9
Aantal nieuwe behandel episodes^a	43.052	319.058	302.442	684.359

^a Aantal nieuwe behandel episodes waarvan de prognose genoteerd was.

5 Afgesloten zorg

5.1 Wat valt op?

- Het gemiddeld aantal afgesloten behandel episodes per praktijk is in 2021 sterk gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.
- In 2021 is de zorgomvang van afgesloten behandel episodes iets gedaald ten opzichte van 2020, maar nog steeds hoger dan in de jaren daarvoor. Gemiddeld is de duur van de behandel episodes ruim 16 weken en het aantal behandelingen ruim 11, terwijl dit in de jaren voor 2020 rond de 10 weken met ruim 7 behandelingen was.
- Patiënten met een chronische aandoening hebben gemiddeld bijna 5 keer zoveel behandelingen (38 versus 8) en een bijna 3 keer zo lange behandelduur als patiënten zonder chronische aandoening (40 versus 14 weken).
- Bij ruim 95% van de afgesloten behandel episodes is het gebruik van een meetinstrument geregistreerd tijdens de behandeling.
- De 'Patiënt Specifieke Klachten Lijst' was het meest gebruikte meetinstrument.
- In ruim 81% van de afgesloten behandel episodes werd de behandeling beëindigd omdat de patiënt was uitbehandeld. Dit komt overeen met voorgaande jaren.
- In 2021 werd in 89 procent van de afgesloten behandel episodes waarin het behandelresultaat geregistreerd was, het behandel doel bereikt.

5.2 Aantal afgesloten episodes en omvang van de behandelingen

5.2.1 Afgesloten behandel episodes

Een behandel episode wordt als afgesloten beschouwd indien die actief door de therapeut is afgesloten of indien er 60 dagen geen behandelcontact meer is geweest terwijl de praktijk nog wel informatie heeft aangeleverd.

Voor 2021 is informatie beschikbaar van 793.168 afgesloten behandel episodes. Met een toename in het aantal deelnemende praktijken aan Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn is er ook een grote stijging te zien in het absoluut aantal afgesloten behandel episodes in de registratie. Per praktijk waren er in 2021 gemiddeld 1888 afgesloten behandel episodes. Dit is een sterke stijging ten opzichte van zowel 2020 (gemiddeld 1063) als 2019 (634).

Nadere uitleg

Informatie over de omvang van de behandeling, het gebruik van meetinstrumenten en de evaluatie van de behandeling kan het beste worden weergegeven van die behandelingen die zijn afgerond. Daarom wordt deze informatie weergegeven voor behandel episodes die in 2021 zijn afgesloten, ongeacht wanneer die behandel episode is gestart. Wanneer een behandel episode al vóór 2021 is gestart wordt de zorg van de periode voorafgaand aan 2021 dus meegenomen bij het berekenen van deze cijfers.

5.2.2 Omvang zorg

5.2.2.1 Aantal behandelingen per behandelingsperiode

Het gemiddeld aantal behandelingen per afgesloten behandelingsperiode daalde in 2021 licht naar gemiddeld ruim 11 behandeling, nadat dit gemiddelde in 2020 flink gestegen was ten opzichte van eerdere jaren (zie tabel 5.1). Dit patroon is zichtbaar voor alle bekeken subgroepen (chronische en niet-chronische aandoeningen, mannen en vrouwen en de verschillende leeftijdscategorieën). Dit is mogelijk nog een gevolg van de COVID-19 pandemie, maar dat is niet met zekerheid te zeggen op basis van de data.

Het gemiddelde aantal behandelingen ligt hoger voor chronische dan voor niet-chronische aandoeningen. Omdat het aandeel chronische behandelingsperiodes is gestegen van ongeveer 8% in de jaren 2017-2019 naar 11-12% in 2021 en 2020 zal dat deels de stijging van het aantal behandelingen over alle afgesloten behandelingsperiodes in 2021 en 2020 ten opzichte van eerdere jaren verklaren. Echter is ook het gemiddelde aantal behandelingen van de niet-chronische aandoeningen gestegen in vergelijking met de jaren 2019 en 2018.

Het verschil in gemiddeld aantal behandelingen per afgesloten behandelingsperiode tussen mannen en vrouwen is erg klein en ligt in 2021 voor beide groepen op 11. Jongvolwassenen (18-39 jaar) hebben gemiddeld het minste behandelingen en kinderen (onder 11 jaar) en ouderen (60+) hebben gemiddeld het meeste behandelingen per afgesloten behandelingsperiode.

Tabel 5.1 Gemiddeld aantal behandelingen per afgesloten behandelingsperiode: totale populatie en uitgesplitst naar patiënten met een chronische en niet-chronische aandoening, geslacht en leeftijd, 2018-2021.

Gemiddelde ± SD	2018	2019	2020	2021
Totaal	7,5 ± 9,6	7,3 ± 10,6	12,3 ± 23,4	11,4 ± 24,3
Chronisch^a				
Chronisch	19,9 ± 23,7	22,5 ± 28,9	37,9 ± 51,1	37,6 ± 58,4
Niet-chronisch	6,0 ± 5,7	6,1 ± 6,3	8,7 ± 12,4	7,8 ± 12,1
Geslacht				
Mannen	7,2 ± 9,9	7,0 ± 10,2	12,1 ± 24,2	11,3 ± 26,0
Vrouwen	7,8 ± 9,4	7,6 ± 11,0	12,4 ± 22,8	11,5 ± 23,1
Leeftijdscategorie				
0 t/m 11 jaar	5,9 ± 5,9	8,5 ± 9,1	12,3 ± 17,0	11,4 ± 18,5
12 t/m 17 jaar	7,9 ± 12,5	6,9 ± 8,1	9,6 ± 15,3	9,8 ± 15,5
18 t/m 39 jaar	5,8 ± 7,2	5,8 ± 8,8	8,5 ± 15,5	7,9 ± 15,3
40 t/m 59 jaar	7,0 ± 7,4	7,0 ± 9,5	11,3 ± 21,8	10,5 ± 22,3
60 jaar en ouder	9,3 ± 12,1	8,9 ± 13,2	16,6 ± 29,8	15,2 ± 31,6
Totaal aantal afgesloten behandelingsperiodes^b	26.294	136.925	319.041	793.168

^a Aandoening die voorkomt op de 'chronische lijst' (Besluit Zorgverzekering, bijlage 1); ^b Kan lager liggen voor de subcategorieën chronisch, geslacht en leeftijd.

5.2.2.2 Behandelduur per behandelperiode

In de gemiddelde duur van afgesloten behandelperiodes is hetzelfde patroon zichtbaar als bij het gemiddelde aantal behandelingen, namelijk een lichte daling in 2021 nadat er een sterke stijging had plaatsgevonden van 2019 naar 2020 (zie tabel 5.2). In 2021 was de gemiddelde duur bijna 17 weken, terwijl deze in de jaren 2018-2019 rond de 10 weken lag en in 2020 bijna 19 weken was. Dit patroon is zichtbaar bij alle deelgroepen. Net als bij het aantal behandelingen geldt ook hier dat het gestegen aandeel chronische aandoeningen in 2021 en 2020 deels de stijging van de behandelduur over alle afgesloten behandelperiodes ten opzichte van voorgaande jaren zal verklaren. Echter is, net als bij het aantal behandelingen, ook de gemiddelde behandelduur van de niet-chronische aandoeningen gestegen vergeleken met de jaren 2019 en 2018.

De duur van afgesloten behandelperiodes is, net als in voorgaande jaren, gemiddeld iets hoger voor vrouwen (17 weken) dan voor mannen (bijna 16 weken). Daarnaast is de duur, met respectievelijk rond de 21 en 20 weken, hoger voor kinderen (tot 11 jaar) en ouderen (60 jaar en ouder) dan voor de andere leeftijdsgroepen (12-59 jaar).

Tabel 5.2 Gemiddelde behandelduur fysiotherapie (in weken) per afgesloten behandelperiode: totale populatie en uitgesplitst naar patiënten met een chronische en niet-chronische aandoening, geslacht en leeftijd, 2018-2021.

Gemiddelde ± SD	2018	2019	2020	2021
Totaal	10,1 ± 14,3	10,6 ± 16,2	18,7 ± 31,0	16,6 ± 31,7
Chronisch				
Chronisch	20,8 ± 23,6	23,6 ± 25,4	40,1 ± 44,6	39,6 ± 53,1
Niet-chronisch	8,2 ± 11,2	9,4 ± 13,8	16,0 ± 28,6	13,7 ± 27,5
Geslacht				
Mannen	9,3 ± 13,7	9,8 ± 14,8	17,7 ± 30,5	15,8 ± 31,3
Vrouwen	10,6 ± 14,7	11,2 ± 17,1	19,3 ± 31,3	17,2 ± 31,9
Leeftijdscategorie				
0 t/m 11 jaar	11,4 ± 11,8	15,5 ± 18,2	22,0 ± 27,3	21,1 ± 31,6
12 t/m 17 jaar	9,0 ± 13,2	9,1 ± 11,3	12,9 ± 19,8	14,2 ± 26,7
18 t/m 39 jaar	8,2 ± 11,4	8,9 ± 13,7	13,9 ± 24,1	12,4 ± 22,9
40 t/m 59 jaar	9,6 ± 12,4	10,7 ± 16,7	18,2 ± 31,0	16,0 ± 30,5
60 jaar en ouder	11,9 ± 17,6	11,9 ± 17,8	23,3 ± 36,3	20,4 ± 38,1
Totaal aantal afgesloten behandelperiodes^a	26.294	136.925	319.041	793.168

^a Kan lager liggen voor de subcategorieën chronisch, geslacht en leeftijd.

5.2.2.3 Omvang zorg voor top 5 diagnosecodes

Van de top 5 diagnoses (zie tabel 4.5) wordt het meeste aantal behandelingen (ruim 8) gegeven bij de spier-, pees- en fasciaandoeningen van de cervico-thoracale wervelkolom (zie tabel 5.3). Ook de gemiddelde duur van deze aandoeningen aan de cervico-thoracale wervelkolom was met ruim 15 weken de langst durende behandeling in de top 5 diagnosecodes.

Tabel 5.3 Gemiddeld aantal behandelingen en gemiddelde behandelduur (in weken) per afgesloten behandelingsperiode in de top 5 DCSPH codes van nieuwe behandelingsperiodes in 2021.

Gemiddelde ± SD	Aantal behandelingen 2021	Duur behandelingen 2021
1. 3426 Spier-, pees-, fascieklachten lumbale wervelkolom	6,1 ± 9,9	10,9 ± 26,6
2. 3026 Spier, pees-, fascieklachten cervicale wervelkolom	6,4 ± 8,8	11,8 ± 24,7
3. 3126 Spier, pees-, fascieklachten cervico-thoracale wervelkolom	7,9 ± 10,5	14,9 ± 27,5
4. 4026 Spier, pees-, fascieklachten schoudergewricht	6,8 ± 8,8	11,3 ± 17,6
5. 7026 Spier, pees-, fascieklachten kniegewricht	6,5 ± 8,1	9,7 ± 14,1
Aantal afgesloten behandelingsperiodes^a	211.531	

^a Aantal afgesloten behandelingsperiodes in de top 5 DCSPH van nieuwe behandelingsperiodes in 2021.

5.3 Meetinstrumenten

5.3.1 Aantal gebruikte meetinstrumenten per behandelingsperiode

Het aandeel behandelingsperiodes waarbij de fysiotherapeut minimaal één meetinstrument heeft gebruikt van de afgesloten behandelingsperiodes is in 2021 licht gestegen ten opzichte van 2020, naar ruim 95%. De sterke stijging die waargenomen werd in 2019 ten opzichte van de voorgaande jaren is in 2020 en 2021 dus behouden. Een mogelijke verklaring is dat het gebruik van klinimetrie steeds meer een vast onderdeel is van het klinisch redeneerproces van therapeuten. De toenemende vraag van beroepsverenigingen en zorgverzekeraars om behandelresultaten te meten en te registreren kan hierin een rol gespeeld hebben.

Tabel 5.4 *Percentage van afgesloten behandelingsperiodes waarbij minstens één meetinstrument is gebruikt 2018-2021*

	2018	2019	2020	2021
Gebruik meetinstrument	73,7	91,0	93,9	95,6
Totaal aantal afgesloten behandelingsperiodes	26.294	136.925	319.041	793.168

5.3.2 Top 5 meetinstrumenten

Sinds het begin van de registratie van meetinstrumenten in Nivel Zorgregistraties in 2013, wordt de lijst consequent aangevoerd door de Patiënt Specifieke Klachtenlijst (PSK). Ook in 2021 werd de PSK het vaakste geregistreerd, namelijk in ruim 30 procent van alle meetinstrumenten binnen de afgesloten behandelingsperiodes (zie tabel 5.5). Net als in 2019 en 2020 staat de Numeric Pain Rating Scale (NPRS), met bijna 27 procent, op de tweede plek (*van den Dool en Meijer, 2021* en *Veldkamp, Kruisselbrink en Meijer, 2022*). De andere meetinstrumenten volgen op ruime afstand.

Tabel 5.5 *Top 5 gebruikte meetinstrumenten door de fysiotherapeut in 2021 (% meetinstrumenten van alle meetinstrumenten ingezet bij afgesloten behandelingsperiodes)*

	% 2021
1 Patiënt Specifieke Klachten (VAS)	30,4
2 Numeric Pain Rating Scale	26,9
3 Global Perceived Effect / Globaal Ervaren Effect	5,0
4 StartBack Screening Tool	3,5
5 Global Perceived Effect – 7 punt schaal	3,4
Totaal aantal gebruikte meetinstrumenten van afgesloten behandelingsperiodes	2.367.107

5.4 Reden einde zorg

In 2021 is bij ruim 81% van de afgesloten behandelperiodes de behandeling beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld was en in 11% op eigen initiatief van de patiënt. In tabel 5.6 is te zien dat dit overeenkomt met de percentages over de afgelopen jaren. Uitgesplitst naar geslacht stoppen vrouwen iets vaker op eigen initiatief de behandeling dan mannen (12,1% om 9,3%) en zijn mannen iets vaker uitbehandeld dan vrouwen (82,8% om 80,2%). Uitgesplitst naar leeftijd (tabel 5.7) is te zien dat bij kinderen (85,8%) en jongeren (86,2%) de behandeling wat vaker wordt afgesloten omdat de patiënt is uitbehandeld dan bij patiënten van 60 jaar en ouder (79,5%). Het aandeel afgesloten behandelingen waarbij de behandeling is gestaakt door de patiënt stijgt juist van kinderen en jeugd (bijna 7 procent) tot ouderen (12 procent). De behandeling wordt relatief het vaakst gestaakt door de paramedicus bij de ouderen (60+). Deze patronen zijn gelijk aan voorgaande jaren.

Tabel 5.6 Reden voor beëindiging van de behandeling bij de fysiotherapeut totaal en uitgesplitst naar geslacht (% van afgesloten behandelperiodes), 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Totaal				
Patiënt uitbehandeld	81,1	80,4	80,0	81,3
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,1	0,2	0,2	0,1
Gestaakt door patiënt	10,7	11,4	11,8	11,0
Gestaakt door verwijzer	0,3	0,2	0,2	0,2
Gestaakt door paramedicus	3,7	2,8	2,7	2,8
Eenmalige zitting	1,8	2,7	2,5	2,3
Anders	2,2	2,3	2,7	2,5
Mannen				
Patiënt uitbehandeld	82,1	81,9	81,4	82,8
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,2	0,2	0,1	0,1
Gestaakt door patiënt	9,5	9,8	10,3	9,3
Gestaakt door verwijzer	0,3	0,2	0,2	0,2
Gestaakt door paramedicus	3,4	2,6	2,5	2,6
Eenmalige zitting	2,3	3,0	2,9	2,6
Anders	2,3	2,2	2,5	2,4
Vrouwen				
Patiënt uitbehandeld	80,3	79,3	78,9	80,2
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,1	0,2	0,2	0,1
Gestaakt door patiënt	11,6	12,5	12,9	12,1
Gestaakt door verwijzer	0,4	0,2	0,2	0,2
Gestaakt door paramedicus	3,8	2,9	2,9	2,9
Eenmalige zitting	1,4	2,4	2,2	2,0
Anders	2,2	2,4	2,8	2,5
Aantal afgesloten behandelperiodes^a	26.280	136.924	126.803	412.373

^a Aantal afgesloten behandelperiodes waarvan de reden voor beëindiging bekend was. Dit kan iets lager liggen voor de subgroepen van geslacht.

Tabel 5.7 Reden voor beëindiging van de behandeling bij de fysiotherapeut (% van afgesloten behandelperiodes), uitgesplitst naar leeftijdscategorie, 2018-2021

		2018	2019	2020	2021
0 t/m 11 jaar	Patiënt uitbehandeld	88,8	86,3	84,8	85,8
	Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,0	0,1	0,2	0,1
	Gestaakt door patiënt	6,2	5,9	7,7	6,8
	Gestaakt door verwijzer	0,2	0,1	0,3	0,1
	Gestaakt door paramedicus	2,6	1,6	2,1	1,4
	Eenmalige zitting	1,4	4,3	3,5	4,6
	Anders	0,8	1,6	1,3	1,1
12 t/m 17 jaar	Patiënt uitbehandeld	84,5	85,8	86,6	86,2
	Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,2	0,1	0,1	0,1
	Gestaakt door patiënt	7,1	6,7	6,5	6,7
	Gestaakt door verwijzer	0,2	0,1	0,1	0,1
	Gestaakt door paramedicus	3,0	2,3	1,5	1,8
	Eenmalige zitting	2,8	3,3	3,0	3,4
	Anders	2,2	1,8	2,2	1,7
18 t/m 39 jaar	Patiënt uitbehandeld	81,6	80,3	80,1	81,6
	Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,2	0,2	0,1	0,1
	Gestaakt door patiënt	11,6	11,5	11,8	10,7
	Gestaakt door verwijzer	0,2	0,1	0,1	0,1
	Gestaakt door paramedicus	2,8	2,0	1,9	1,9
	Eenmalige zitting	1,8	3,3	3,2	2,9
	Anders	1,8	2,6	2,8	2,6
40 t/m 59 jaar	Patiënt uitbehandeld	82,1	80,8	80,4	81,7
	Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,1	0,2	0,2	0,1
	Gestaakt door patiënt	10,1	11,4	11,7	11,0
	Gestaakt door verwijzer	0,4	0,2	0,2	0,2
	Gestaakt door paramedicus	3,6	2,8	2,7	2,8
	Eenmalige zitting	1,9	2,4	2,3	2,0
	Anders	1,8	2,1	2,5	2,3
60 jaar en ouder	Patiënt uitbehandeld	78,9	78,7	78,0	79,5
	Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	0,1	0,2	0,2	0,1
	Gestaakt door patiënt	11,4	12,5	13,0	12,2
	Gestaakt door verwijzer	0,4	0,4	0,3	0,2
	Gestaakt door paramedicus	4,5	3,6	3,6	3,7
	Eenmalige zitting	1,6	2,2	2,0	1,6
	Anders	3,0	2,4	2,9	2,7
Aantal afgesloten behandelperiodes^a		26.280	136.921	126.803	412.372

^a Aantal afgesloten behandelperiodes waarvan de reden voor beëindiging en de leeftijd van de patiënt bekend was.

5.5 Behandelresultaat

In tegenstelling tot eerdere rapportages zijn de percentages alleen berekend op basis van het totaal aantal afgesloten behandel episodes waarvan het behandelresultaat gerapporteerd was en zijn afgesloten behandel episodes waarbij deze ontbrak buiten beschouwing gelaten. De percentages voor voorgaande jaren zijn opnieuw berekend. In 2021 werd in 89 procent van de afgesloten behandel episodes waarin het behandelresultaat geregistreerd was, het behandel doel bereikt. Het percentage afgesloten behandel episodes waarbij door de fysiotherapeut is vastgelegd dat de behandel doelen zijn bereikt is daarmee licht gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Uitgesplitst naar leeftijd is te zien dat bij patiënten van 60 jaar en ouder het behandel doel iets minder vaak wordt bereikt dan bij de jongere patiënten. Dit patroon is gelijk aan voorgaande jaren.

Tabel 5.8 *Mate waarin de behandel doelen zijn bereikt bij beëindiging van de behandeling bij de fysiotherapeut (% van afgesloten behandel episodes), 2018-2021*

		2018	2019	2020	2021
Totaal	Behandel doelen bereikt	91,3	95,1	90,9	89,2
	Behandel doelen niet bereikt	3,8	1,9	3,6	3,9
	Behandel doelen deels bereikt	4,9	3,0	5,5	6,9
Geslacht					
Mannen	Behandel doelen bereikt	92,8	95,6	92,0	90,7
	Behandel doelen niet bereikt	3,4	1,7	3,2	3,5
	Behandel doelen deels bereikt	3,7	2,7	4,8	5,7
Vrouwen	Behandel doelen bereikt	90,2	94,7	90,1	88,2
	Behandel doelen niet bereikt	4,1	2,1	4,0	4,1
	Behandel doelen deels bereikt	5,7	3,2	5,9	7,7
Leeftijdscategorie					
0 t/m 11 jaar	Behandel doelen bereikt	97,0	97,4	91,3	93,5
	Behandel doelen niet bereikt	0,8	0,7	2,0	1,6
	Behandel doelen deels bereikt	2,2	1,9	6,7	4,9
12 t/m 17 jaar	Behandel doelen bereikt	96,6	97,3	95,2	94,2
	Behandel doelen niet bereikt	1,9	1,0	2,0	2,1
	Behandel doelen deels bereikt	1,5	1,8	2,8	3,7
18 t/m 39 jaar	Behandel doelen bereikt	94,8	96,0	92,7	91,7
	Behandel doelen niet bereikt	2,1	1,4	2,9	2,8
	Behandel doelen deels bereikt	3,1	2,6	4,4	5,5
40 t/m 59 jaar	Behandel doelen bereikt	91,8	95,2	91,1	89,4
	Behandel doelen niet bereikt	3,4	1,9	3,8	3,8
	Behandel doelen deels bereikt	4,8	2,9	5,1	6,8
60 jaar en ouder	Behandel doelen bereikt	87,7	93,7	88,4	86,1
	Behandel doelen niet bereikt	5,6	2,6	4,5	5,3
	Behandel doelen deels bereikt	6,7	3,7	7,1	8,6
Aantal afgesloten behandel episodes^a		19.725	112.989	138.930	382.435

^a Aantal afgesloten behandel episodes waarvan het behandelresultaat bekend was. Dit kan iets lager liggen voor de subgroepen van geslacht en de leeftijdscategorieën.

6 Verantwoording

6.1 Inhoud gegevensverzameling

De gegevens die in 2021 voor Nivel Zorgregistraties zijn verzameld, zijn gegevens die iedere fysiotherapeut vastlegt voor de reguliere administratie en welke nodig zijn voor declaratie van behandelingen, aangevuld met gegevens uit de KNGF-richtlijn ‘*Fysiotherapeutische dossiervoering 2019*’. Op de [website](http://www.nivel.nl/nl/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn/informatie-voor-deelnemende-zorgverleners) van Nivel Zorgregistraties (www.nivel.nl/nl/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn/informatie-voor-deelnemende-zorgverleners) vindt u de specificaties van de gegevensverzameling.

De gegevens die nodig zijn voor de gepresenteerde resultaten zijn vaak niet van alle patiënten beschikbaar. Dit kan komen doordat niet alle informatie in alle softwarepakketten aanwezig is, of doordat gegevens niet zijn ingevuld door de deelnemende fysiotherapeut. Ook zijn sommige berekeningen gebaseerd op een selectie van de patiëntenpopulatie. Om bijvoorbeeld cijfers over de evaluatie van de behandeling te berekenen, worden alleen gegevens van patiënten gebruikt voor wie in het betreffende jaar de behandeling is beëindigd.

6.2 Wijze van gegevensverzameling

Een deelnemende zorgverlener registreert patiëntgegevens en zorginhoudelijke gegevens in de reguliere praktijksoftware. Jaarlijks worden gegevens uit dit dossier gefilterd en verstuurd naar het Nivel. Alléén gegevens van patiënten die geen bezwaar hebben gemaakt tegen gebruik van hun gegevens worden hierbij meegenomen. Vóórdat een extractiebestand naar het Nivel verzonden wordt, zet software van een Trusted Third Party ([ZorgTTP](#)) patiënt-identificerende gegevens om naar een pseudoniem. Dit wordt gedaan om de privacy van patiënten te kunnen waarborgen in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Meer informatie over privacy is te vinden in het [Privacyreglement](#) van Nivel Zorgregistraties (<https://www.nivel.nl/nl/nivel-zorgregistraties-eerste-lijn/privacybescherming>).

Praktijken die deelnemen gebruiken software van de volgende leveranciers:

- Intramed (Intramed)
- LogicData B.V. (Fysiologic)
- Monitored Rehab Systems B.V. (FysioRoadMap)
- Fairware (Winmens)
- ProSoftware (Zorgadmin)
- Convenient B.V.
- SpotOnMedics B.V.
- Systemek
- World of Health
- Abakus
- SoftSQRE Call Care Nederland
- Call Care Nederland

6.3 Kwaliteitscontrole

Voor de jaarcijfers worden niet alle gegevens gebruikt die zijn verzameld voor de Nivel Zorgregistraties. Voor het berekenen van deze cijfers is een selectie gemaakt in de databestanden op basis van de beschikbare data met voldoende kwaliteit. De aangeleverde gegevens worden daartoe gecontroleerd op duplicaten van data, op niet-interpreteerbare waarden in velden en op de continuïteit van gegevensaanleveringen in de tijd. Als er sprake is van een missende periode in de aanlevering van een praktijk, kunnen gegevens over de omvang van de behandelingen bij de fysiotherapeut niet berekend worden. Het is immers niet bekend hoeveel consulten hebben plaatsgevonden in de periode waarover geen gegevens zijn aangeleverd.

6.4 Omvang gegevensverzameling

In 2021 zijn in het kader van Nivel Zorgregistraties gegevens verzameld over 750.209 patiënten die fysiotherapeutische zorg hebben ontvangen van 6126 fysiotherapeuten werkzaam in 420 eerstelijns fysiotherapiepraktijken. Van het totaal aantal patiënten waren er gegevens van 747.455 nieuwe en 793.168 afgesloten behandelperiodes.

6.5 Representativiteit

6.5.1 Fysiotherapiepraktijken

De representativiteit van de deelnemende fysiotherapiepraktijken en fysiotherapeuten aangesloten bij Nivel Zorgregistraties in 2021 is bepaald door een vergelijking te maken met gegevens van de landelijke geregistreerde eerstelijns fysiotherapiepraktijken (tabel 6.1) en fysiotherapeuten (tabel 6.2) uit het Algemeen Gegevens Beheer (AGB) register van december 2019. Wanneer we globaal kijken naar de verdeling van de deelnemende fysiotherapiepraktijken van Nivel Zorgregistraties over vier regio's, zien we een iets andere verdeling in vergelijking met de landelijke verdeling van fysiotherapiepraktijken. Met name het aandeel praktijken in Oost-Nederland is hoger binnen Nivel Zorgregistraties.

Tabel 6.1 *Vergelijking aandeel fysiotherapiepraktijken Nivel Zorgregistraties in 2021 en aandeel fysiotherapiepraktijken landelijk in 2019, naar regio.*

Aantal fysiotherapiepraktijken**	Nivel Zorgregistraties		Landelijk	
	N=420	%	N=11.230	%
Regio*				
Noord	46	11,0	1.054	9,4
Oost	127	30,2	2.171	19,3
Zuid	72	17,1	2.472	22,0
West	174	41,4	5.533	49,3

*Regio-indeling: Noord (Drenthe, Friesland, Groningen), Oost (Gelderland, Overijssel, Flevoland), Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg), West (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht)

**Van fysiotherapiepraktijken met meerdere vestigingen zijn alleen de gegevens van de hoofdlocatie meegenomen.

6.5.2 Fysiotherapeuten

De gemiddelde leeftijd van de fysiotherapeuten die deelnemen aan de Nivel Zorgregistraties is met 40 jaar iets jonger dan het landelijk gemiddelde van ruim 42 jaar. Het percentage mannelijke (47,5%) en vrouwelijke (52,5%) therapeuten is iets evenrediger verdeeld vergeleken met de cijfers uit het AGB-register (tabel 6.2).

Tabel 6.2 Vergelijking van geslachtsverdeling en gemiddelde leeftijd van fysiotherapeuten in Nivel Zorgregistraties in 2021 en fysiotherapeuten inschreven in het AGB-register in 2019.

	Nivel Zorgregistraties		Landelijk	
	N=6126*	%	N=31.456	%
Man	901	47,5	12.849	40,8
Vrouw	997	52,5	18.607	59,2
Gemiddelde leeftijd	40,0		42,3	

* Totaal aantal therapeuten in de NZR database; leeftijd en geslacht is bekend van respectievelijk 955 en 1898 therapeuten.

7 Referenties

Besluit Zorgverzekering, bijlage 1 (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0018492/2020-01-01>). Geldend t/m 29 september 2020.

Dool J. van den, Meijer W. Zorg door de fysiotherapeut: jaarcijfers 2019 en trendcijfers 2016-2019. Utrecht: Nivel, 2021.

KNGF Beroepsprofiel Fysiotherapeut. Mutsaers J.H.A.M., Ruitenbeek T.H., Schmitt M.A., Veenhof C., Driehuis F. Amersfoort: Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (KNGF), 2021.

Kruisselbrink M., Kiers H., Dijk L. van, Meijer W.M. Gevolgen coronapandemie op gebruik fysiotherapiezorg voor verschillende patiëntengroepen. Gebruik van paramedische zorg in coronatijd. Week 2-36, 6 januari – 6 september 2020. Utrecht: Nivel, 2020.